

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési ár:

Egész évre 5 frt. Vidékre 5 frt. 50 kr.

Fél „ 2 „ 50 kr. „ 2 „ 75 „

Egyes szám ára 10 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Jabukai utca: 121.

Ide küldendők a lap szellemi és anyagi részét illető minden közlemények.

HIRDETÉSEK DIJJA:

Három hasábos petitsor 6 kr. Nyilttéri három hasábos petitsor 10 kr.

Bélygdíj külön minden hirdetésért 30 kr.

FELHÍVÁS ELŐFIZETÉSRE!

A fenti címmel és tartalommal íme megindítottunk egy magyar **heti közlőnyt**.

Ha egyébként nem tekinti valaki, — a ki velünk érez — mint egy városunk szíve fölé tűzött nemzeti szín kokardának, bizonyára szívesen elnézi, ha izléssel látja odattízve.

De vállalatunk mélyebbre is akar hatni. Tartalma egyrészt a **közvetlen helyzetből** fakadván, másrészt a **szépirodalom** kútféjéből buzogván, legalkalmasabb gyakorló **olvasmányul** kíván szolgálni azoknak, a kik nyelvünk **tökéletesebb birtokára törekeshnek**, másrészt kellemes és hasznos időöltetésül ajánlkozik városunk és vidékünk **magyar közönségének**.

Főképp pedig szószólójául szegődik minden **hazafias irányu törekvésnek**, a mely nem érinti a politikai viszonyokat; így a **magyarosodást** illető minden eszmének, a társadalmi és kulturélet minden irányában, egyszersmind kárhóztatva a chauvinizmus mindenemű nyilvánulásait.

Egészen meg a **honi sajtónak és közönségnek** tájékoztatást kíván nyújtani viszonyaink megítélésében és bennök érdeklődést kelteni fontosabb ügyeink iránt.

Egyes gyakorlati viszonyokra vonatkozó kérdéseket illetve a **kellő modorban**, a szépirodalmi részt illetőleg az **irodalmi színvonal** lehető megtartásában fogjuk vállalatunk sikerének főgarantiáját keresni.

Erezzük a felelősség terhét, a melyet ez ügygyel vállunkra vettünk. Azért bizodalommal fordulunk városunk és vidékünk közönségéhez, hogy **szellemi és anyagi támogatásával** feladatunkat megkönnyítse, illetve vállalatunk fennállását biztosítsa.

A lap hetenként egyszer, vasárnap jelen meg.

Az előfizetés ára egy évre 5 frt.

fél „ 2 „ 50 kr.

Vidékre egy évre 5 frt. 50 kr.

fél „ 2 „ 75 „

Az előfizetési pénzek Beck és Koszaniés nyomdai irodájába (Jabukai utca 121 sz. küldendők. Hirdetések, ugyan itt fogadtatnak el.

A „Végvidék“ szerkesztősége.

Uj szomszédjaink itthonn.

Pancsova april 7.

Uj honfitársaink, istenhozza szomszédjaink, számra 700-an, szerda esti 6 órakor kötöttek ki az ígéret följén, uj otthonukban.

Egész eddigi utjuk merő dőm-dőm, csupa ünnep volt. Zagorczban a lengyelek a Rákóczy hymuszszal fogadták őket. Homonnán már megvendégelték s azon innen minden nagyobb állomáson új meg új kitéjezt nyert az öröm. Sátorajájhelyen volt az első nagyobb pihenő. Alispán, szolgabíró, lelkész, az egész értelmiség fogadta őket; köztük nyolczszáz kenyeret, ugyanannyi darab szalomát, négy száz üveg bort és ötszáz szivart osztottak ki. Szerencsen kosarakban hordták nekik az ételt s négy hordó bort ittettek csapra. Ugyanigy volt Tokajban. Nyíregyházán nagy ebéd volt. A szíves fogadás szegényeket szinte könnyekre fakasztotta már és egész dalszo-

razatot énekeltek herezeg Odessalchiról s visszanyert honukról. — Debreczenben 20,000 főnyi tömeg várta a vonatot s a fellobogózott indóházban debreczenikolbász, perecz, bor volt bővíben. S ha utjok elején egy agg társat elvesztettek — most ismét helyreállott a szám, mert kevéssel a vonat megérkezése után egy esángoasszony figyermeket szült.

A derék szolnokiak ezerháromszáz embernek való ételt s negyedfélszáz forint készpénzt adtak össze. — Szegeden érte el a fogadtatás a tetőpontját. Az egész város talpon, s tömegesen lepte el a Tisza partjait. Diadalívket emeltek, az utzakat kivilágították, zeneszóval, tarackklövésekkel fogadták az érkezőket. Nagy György, tulajdonképi gazdájok fogadta itten, s meg köszönve hg. Odessalchinak nagy fáradozását, beszédet tartott a csángókhoz és átvette őket. Este a kaszinó helységekben lakoma. Előkelő nők, köztük herezeg Odessalchiné, külön megvendégelték a csángó asszonyokat és gyermekeket.

Szegedről aztán Nagy György vezetése alatt Titelig jöttek, ott kedden meghaltak s szerdán esti 6 órakor megérkeztek Ivánovára. —

Kormosan, uti porral és fáradsággal lepve léptek a garázda Dunának gátul vetett partra s borultak a földre, a mely majdan otthonuk leend. Tenyészet helyett a föld most inkább az enyészet képét mutatta s a révpartra jutottakat nem fogadta ujjongó öröm, hangos üdvöz, dús asztal, pezsgő ital. Csak városunk s a járás hatóságai voltak

Szépirodalmi csarnok.

Apró dolog...

Apró dolog a kezdedben,
Mosolygó könny a szemdedben:
Hova gondolsz, kinek szántad?
Kiért görnyed gyöngye vállad?

Apró dolog a kezdedben,
Uj szeretet a szivedben...
Uj szeretet — ne is tagadd —
Uj élet a szived alatt.

Apró dolog a kezdedben,
Oda illik a legszében...
Egy kiesikét azért letedd!
Hadd' öleljek két életet!

Csengeri János.

Kedvesem ha bokor vóna...

(Burns Róbert).

Kedvesem ha bokor vóna,
Orgonafa, az a kék,
S magam madár: híh lakója
Lennék, bele szállanék.

S dér ha esipné, hó ha lepné,
Szánva nyögnek bús sohajt;
Ánde zengnek, fűm lebegnek,
Ha tavaszkor újra hajh.

Kedvesem ha rózsá volna,
Mely ott bíbor lángban ég.
S magam harnat: gyöngybe folyva
Kebelére hullanék.

S ott dözsölnék mézes kelyhén
Éjtszakán át esüngve rajt;
Ott pihennék szirma pelyhén.
Napsugár míg el nem hajh.

Wigand János.

Gondolatok a kandalló mellett.

„Ugyan mikor üzi ki már férjem uram a fejéből azt a sok tudákos bogarat? Mikor pihenteti már átkozott könyveit? Óh, miért hogy eltörölték az auto-da-fé iszonyait! Gyönyörűség volna ezeket a vaskos foliánsokat a tűz gomolygó lángjainak feláldozni! Mert hisz, ami gonoszágunkat illeti, a legmegátalkodottabb kaczor-nemzettség büncivel se mérkőzhetnének! Istenem, hogy el tudnám nézni, ha szemem előtt borulna lángba lap lap után könyv könyv után, s ha a levelek izzó zsarátokába fulna, valamennyi búskomor gondolat terhel a maga szívét. Hisz férjem-uramnak már jóformán arra sincs ideje, hogy kis feleségének ajkára hosszú, édes — tudja már, milyen édes esókot nyomjon!“

S a mint előttem állt, mélységes szeméit rajtam feledve, azokkal a kedves, igéző vonásokkal, arczán ama bizonyos gödröcskével, a Gráciák mulatóhelyével, — lehetetlen volt nem felednem komoly

tanulmányaimat. Karöltve lépdeltünk a lángoló kandalló elé, hogy a multról és jövőről álmaidozzunk!

Künn a zimankós tél fűtött. Végig nyargalt paripájával az utzakon, minden zúgot felkeresve, minden kéményen belekurjongatva, s nem ritkán gúnyos halotával teremtett földhöz egy-egy büszkélkedve ágaskodó rudat. Fene kedve kerekedett neki az este. Hol egy árván felejtett vizes vedret kapott fel a kútról, és vijjogva tovább hentergette, majd egy takaros ablakot szólított fel ördögi tánczára. — majd rakásszámra emelte keblére az anyaföldet borító zúmarát, — s mindezt oly gúnykacajjal, mintha csak ki akarná önteni az epéjét mindenem, ami útjában áll. Minek is szűrik a szemét ott azok a glédába sorakozott jegenyefák? S miért emelik oly magasra fenhéjazó koronájokat? Minek is azok a házak, melyeknek némelyike annyi emberséget sem ismer, hogy megmaradna szépecskén földszint, hanem nagyzási hóbortjában nagyobb akar lenni a többinél? Óh mindez csak az ő boszantására van feltalálva, — mind ez csak ingerkedni, kaczerkodikni, inceselkedni akar vele! Fűjja hát, fűjja a mérges nótáját tovább s szélszive gyönyörködik benne.

Pedig haragos énekét mi jól esik hallgatni meleg szobában, a kandalló mellékén! Más-más húrja a léleknek rezdül meg, valahányszor a zúgó vihar megváltoztatja a szeszélyét.

Ketteeskén ülünk a tűz fényénél. — s amint beletekintek a hasábotat nyaldosó tűzoszlopba, s hallgatom a merész elem danáját, sajátságos alakok fogják körül fejemet. Feltámadnak a múlt halottai, a jelen örömei, — amazokat a szélvész,

képviselve. Derék polgármestertünk s Vizeleti szolgabíró, a lelkes hazafi, fogadták őket üdvözlő szóval. És mégis egész utjokon kétségkívül ez volt természeténél fogva nemcsak a legkomolyabb, hanem a legmeghatóbb, legünnepélyesebb jelenet, s kitűnően vall a rendező mesteri kezére. A révpártrajutás komoly, nagyon komoly pillanatában a vezér egyedül akart lenni népével, a mely az ő szavára hagyta el eddigi otthonát, hogy a következő napok nehéz cselekvényének megadja kellő hatásu expositióját. Az új haza talpán a honi ég szabad sátera alatt az alkony ünnepélyes esendjében megeskedtetten őket, hogy szívvel vérrrel hí fia! lesznek e hazának s becsületesség, a törvény tisztelete, szorgalom, mértékletesség, takarékoság által becsülést szereznek a fajnak, a melynek gyermekei és unokái háláját érdemlik ki, mert ezek különben sirtbeli esontjaikat is megátkozzák, hogy e földre őket kihozták.

S miközben szólt, szavában az Áron hangja esengett s közbe a Mózes szigorú szemöldöke villogott. A nép pedig hajadon fővel, feltartott ujjakkal, ihlett mormogással megesküdött.

S ez a nép meg fogja tartani esküjét. Szegény, de ritka józan, takarékos, becsületes és munkás nép. Nem áztatja magát hiú reményekkel, tudja, hogy erősen kell majd dolgoznia s ily alapon bizik jövőjében.

Ez nagy kezesség arra nézve, hogy az úgy emberbaráti, mint nemzeti szempontból nagyfontosságú és kiválóan fennkölt ügy sikerüljön.

De a magyar kormány is tudja, hogy ilyen jellemű és inteniőju kezdeményezésnek e vidéken okvetetlen teljes és tiszta eredménnyel kell végződnie. A legfőbb munka és gond pedig arra vár, a ki az egész telepítést vezérli és viszi; a ki szigorúan ellenőrzi, hogy a mi e népnek megadatik, az teljességében kezébe jusson, s hogy a mi a kezébe jutott, azt háborítlan élvezhesse. S erre — erősen bizunk benne — úgylátszik egyenesen a gondviselés választotta ki Nagy Györgyöt.

A mit csak ez ügyben tett, a körülményeknek éles felfogásáról, kiváló szervező tehetségről és biztos, erélyes cselekvésről tesz tanúságot. De a vállalkozás is különösen most kezdetben számtalan nagy és apró mozzanataiban kíván egyöntetű, egyidejű gyors felkarolást, a mi egy ember erejét majdnem felülhaladja. És kiktől várjon e tekintetben támogatást, ha nem azoktól, a kik itt kéznél vannak és közvetlen

emezeket a tűz varázsolja elém! Óh a lángok, a kezdetben apró, piros színű, s aztán mind jobban felnyúló lángok, hegyes nyelveikkel, fekete és sziporkázó szemekkel, majd sötét, majd világos árnyalataikkal. — mennyi rejtett helyeit világítják be szívünknek.

Látok egy kedves kis házat, a fák viruló zöldjével bekerítve, illatos rózsákkal beszegve. Belől a legszebb, a legpompásabb rózsza nyílik. A magas lombú, terebélyes fák árnyában fejleszti szépségét e rózsza, — fejét, koronáját lesítve a földre, s szemében egy könnyet, az átlátszó harmat gyöngyeseppjét esillogtatva.

Síratja szíve tavaszát és nyarat. — mely eltávozott melegebb, délibb vidékekre, a reménynek csak az inént zöldellő ágait odahagyva a viasztalan, ólomszármu, kétségbeesítő félnek. Ó hogy csak egy könnyet onthat szeme! Vajha e könnyek végnélküli özöne jönné el hozzá vigasztalóba! Igy azonban tenger keserve egy árva kis könnyben kell hogy elférjen.

Mi szép volt a tavasz. — zengi felette, a a bucsuzó paesírta — mi szép volt az az idő, nemde kedves kis rózsám, mikor a tavasz esőjka illette szirmaidat, s ölelte melegítő sugaraival termetedet?

Lángolj, tűz lelkem. — sziporkázz. dülj-fülj, sísteregj szüntelen — és éleszd szívem tűzét, te féktelen vihar, siralmas hangjaiddal!

Zeng a szél mozgalmas időkről, — merev jégről, mely phantastikus virágokat festett a házak ablakaira és esillogó, de fagyos lepellel borítá a rózsát; zeng a vihar a szomorúság napjairól, a

ismerői mind az ügygyel járó nehézségeknél és tanui az ő önfeláldozó munkájának?

A most megérkezett csángók száma meghaladja a 700-at. Nem akartak ennyit elhozni, de az elindulásnál, hatósági igazolvány nélkül, erővel fölkelődtek a kocsikba és erőszakkal se lehetett őket visszatartani.

S a mint olvassuk a 2-dik és 3-dik szállítmánnyal is úgy jártak. habár Somssich, a telepítő bizottság elnöke, sürgönyileg jelentette ki, hogy a számon fölüliekért nem vállal felelősséget.

Hiába, a szegény emberek nem akarnak ott maradni. Nagyon sajnaru sorok is van ott. Kénytelenek 20 kr. napszámért is dolgozni, pedig a kenyér aránylag nagyon drága. Rosz borbén is vannak az istenadták s ha elnézzük őket, a hazatelepítés emberbaráti szempontból nem kevésbé tünik föl nemcsak, mint fontosnak nemzeti szempontból.

Pedig általános megfigyelés és egyhangu ítélet szerint igen jóra való nép. Az egész uton lépten nyomon jelét adták. Példás rendet tartottak, a sok esábitó étel és ital daczára sehol mohóságot vagy mértékletlenséget nem tanusítottak. Okos, szerény nép, a mellett kedélyes és lelkes is tud lenni.

A megérkezetteket, nagyrészt Ivanován (Nagy-Györgyfalván) telepítik le, hol 100 ház áll rendelkezésükre.

Radda Mihály, derék polgártársunk rögtön átadta nekik ottlévő szárazalmát és magtárát. Vajha sokan követnék példáját!

A mióta megjöttek, Nagy Gy. úr be se jött a városba. Rögtön megcsinálták a gátunkkalat föl-tételeit és módjait. Csak a Duna árja ne nőjön annyira, hogy a gátépítést beszüntetni kelljen, mert akkor baj lehet. Élelemmel utjokban egy hétre látták el őket. Különben van egy kis pénzük is. Ezt Nagy Gy. úr beszede tőlük, elhelyezi valahol s csak akkor adja vissza, ha majd a házépítés és berendezkedésnél szükségük lesz rá.

A jövő héten a többiek is megjönnek, a kik Hertelendy — és Ormósfalván lesznek letelepítve. Akkor ritka látványa tárul fel szomszédágunkban a sürgő — forgó életnek, s adja isten, hogy az egy jövendő tartós jólétnék legyen a kezdete!

Enquète egy tornaegyesület létesítésére.

Christian Antal, városunk polgármestere, múlt vasárnap d. u. 3 órára egy értekezletet hítt össze a célból, hogy városunkban tornaegyesület létesíttessék. Vagy 18-an vettek benne részt, a mi viszonyaink közt elég érdeklődésre mutat az ügy iránt.

Az értekezleten Hergloz Antal törvényszéki elnök úr elnökölt s Szirtes Ignác, reálgyim. tanár, mint szakember s az ügynek tulajdonképi megmozgatója, előadta azokat a mozzanatokot, a melyek minden ilyes egyesületnél figyelembe veendőek. Rövid szövíta után, a melyben főkép Sztokka J. törvényszéki bíró és Kaszapinovic Szv. ügyvéd

rózsza esukott kelyhéről. Elzártá szirmai mindenki elől; fenséges arcuzatját ne esodálja senki! Szépsége, illata, pirja, — öröme és búbánata legyen csak az Övé, — szíve választottjájé, — a délvídeken időző tavaszé!

Vaj! visszajön-e?

A tűz mind pajkosabb lesz. Majd ide, majd oda lebben, s járja könnyed tánczát, — örül, hogy ennek a feje felett dúdoló úrnak a diésősége se tart örökké...

Vaj! visszajön-e? A remény általtjár rejtett szívén, jól őrzött szirmai! Kopog és munkálkodik kis szívecskéjében a fejlődésnek reménytáplálta, esodálatos ereje. — üde, mámorító lehellet hatol művészi koronája keskeny nyílásain keresztül, — és, óh Isten — mi érzet szállja meg egyszerre, — egy erős mozdulat. — egy utolsó, hosszú sóhaj, — és üdvözülten nézi a világ megváltóját, a tavaszt! Végre itt van!

„Persze, hogy itt van, — és én is itt vagyok, és ön uram, javíthatatlan, soha ki nem józanodó ébrenalvó, kinek méltó büntetése volna, ha az ember feléje se nézne. Már megint mit jelentett ez a „végre itt van?“ Szólt és szívéhez szorított.

Vakítón esapott fel a láng, — aztán mindig lejjebb, és lejjebb süllyedt, hogy utójára a szürke hamú oltalmazó kezei alatt kilehelje a lelkét!

„Jótékony a tűz lobbanása!“

Y.

úr vettek részt, abban állapotodott meg az értekezlet, hogy egy városi tornaegyesület alakítására komoly lépéseket tesz, de ezeknek nyomról nyomra való kijelölésére egyelőre csak egy bizottságot küld ki, a mely az ügyet megbeszélje s létesítésére tervezetet nyújtson be. A bizottságba beválasztattak: Christian Antal, mint elnök, Szirtes Ignác, mint jegyző, aztán Sztokka J. Dr. Kaszapinovic Szv. Dr. Alföldi L., Wittigsláger K., Csillag főhadnagy, Weifert Károly, Radda Mihály, Scherter A. Mayer F. és Bachmann Jgnác urak. Közgyűlés ez ügyben azután lenne összehívandó, miután a bizottság elkészítette javaslatát.

Az eszme életrevalóságát, sőt szükségességét nem kell különösen hangsúlyoznunk. — S az értekezlet folyamából különösen figyelemre méltónak találjuk azt az eszmét, hogy a város a kormánnyal együtt, mint a melynek városunkban több iskolája van, építsen egy tornacsarnokot és létesítsen tornaiskolát, a mely célra aztán az egyesület is felajánlaná a maga támogatását.

Az ideai sorozás eredménye.

A Panesova városában folyó évi márczius hó 31. és ápril hó 2-án eszközölt fősorozás eredménye a következő:

Az 1883 ik évre kivettett újonevezjuralék 37, a pottartaléki jutalék pedig 4 volt. Az újonevezjuralékból levonotván 18 fölösleg, mely részint a mult évi fősorozástól a folyó évi január hó 16 áig tartott utóállítások alkalmával részint pedig önkéntesek besoroztatása által nyeretett, összesen állítandó volt 19 egyén, mely összeg fedezve is lett. A pottartalék részére összesen 11 egyén volt állítandó, mivel a kivettett jutalékon felül 7 volt, mely úgy keletkezett, hogy a hadjutalék végleges leszámolás alkalmával a pottartalék állományába 8 egyén osztatván be, ideiglenesen a védtörvényre vonatkozó utasítás értelmében, és ezért azon a folyó évi állítási lajstromba ismét felveendőek voltak. Ezen utóbb említett jutalékra azonban csak 9 volt beosztható. A honvédséghez besorozottak száma 2. A védkötelezettség alol ideiglenesen felmentetett összesen 44, eluttasított 7 felszámoló. Felülvizsgálatra küldetett 6. A védkötelezettség alol felmentés céljából mesterségesen előidézett testi fogyatkozás két egyémmel tapasztaltott. Kiknek egyike daczára a szándékosan előidézett zembajnak még is besoroztatott, mi a másikkal is megtörtént volna, ha a lábán előidézett seben kívül más testi fogyatkozással nem bírt volna.

Heti szemle.

A föld hátán dynamit, a föld gyomrában láva. A Pindarostól kezdve napjainkig amyszor megénekelt öreg Aetna megint egyszer fumiálja a világot s égnek eregeti bodros füstjét: belseje pedig kovályog, úgy hogy a becsületes mis-

HASZNOS TÁRCZA.

A Balkán félsziget államai a berlini congressus után.

I.

(K.) Európa politikai térképe az utolsó 20—25-év alatt tetemes változáson ment keresztül. Nem is említve a Német császárság és Franciaország legújabb viszonyait, kiválóan fontosak és valóban világtörténelmi jelentőséggel bírnak azon alakulások, melyekkel az Apenin és Balkán félszigeten találkozunk.

Azon mozgalmaknak, melyeket e két félsziget népei az utolsó évek alatt kifejtettek, kettős indoka van: a szabadságvágy és a nemzetiségi eszme. Az első az idegen uralom ellen irányozta támadását, a másik arra törekedett, hogy az ugyanazon nyelveket beszélő népek egy közös államba tömörüljenek. Ez uralkodó eszmék a két félszigeten különböző eredményeket hoztak létre, minek okát részint a geographiai, részint pedig és különösen az ethnographiai viszonyokban kell keresnünk. Az Apenin félszigeten az Alpoktól le egészen Sicilia déli csücséig a közép és újkoron által sok kis állam volt, melyek a francia forradalmi változások után a bécsi congressus által sanccionálva a legközelebbi időkig fennmaradtak; de ezen államokban mindenütt olaszok laktak, kiket a körülbelül ezer éves multból merített tapasztalat arra tanított, hogy csak úgy vivhatják ki függetlenségüket s a kivott függetlenséget csak úgy biztosíthatják a jövőre is, ha egységes birodalmat alkotnak. Egységes olasz állam, Róma

koleziak is megérik idehaza minálunk. De megérik a sz. Péterváriak is; mert a meteorológok szerint ugyan mi más oka lehet annak, hogy a magas égvi Pétervár márczius végén erős villámlással és galambtojás nagyságú jégesővel egybekapcsolva zivatart látott, ha csak nem a forradalmi stádiumban levő anyaföld?

S ugyanazon Itália, melynek kéményei mostanság oly kegyetlenül füstölögnek, hálás kegyelettel és méltányos nemzeti büszkeséggel áll meg a művészet egyik legnagyobb fiának, Rafael Santi-nak emléké! Rafael! Mi mindent nem idéz fel lelkünkben e név! A szellemi tehersek ritka és teljes harmóniája jellemzi őt, kiből a hellén művészetnek „nemes egyszerűsége és nyugodt nagysága” új életre fakadt. Ki ne lelkesülne Stanzáin, a Dispután, az athéni iskolán, a Parnassuson? Vagy Ananias halálán, Pál prédikációján, a Biblián és Psychén? S hol az eset, a véső, a hang, a szó, mely Mária anyai és szűzi voltát klasszikusabb egyöntetűségben kifejezte volna? Méltóság és alázat, fenség és szűzies megadás az anyában, eszesenői egyszerűség és a világot majdan megváltó komolyság esirája Krisztusban, a legmélyebb hit Sixtusban, szende öröm Borbála arczán — ime egyetlen és utólréhetetlen Madonnája! Irigylendő a nemzet, mely e geniushoz még porát is a magáénak vallhatja.

De hagyjuk Itáliát ünnepeini, a francia kormányt örvendeni Michel Luiza elfogatásán, Amerikát jajgatni a Cincinnati-i vasúti szerenéséltenséget felett, s hagyjuk magokra a Dunántúli szomszédokat, a szerbeket, kiknek új metropolitája, a bajai születésű Mraovics Theodosius, többi közt arról is nevezetes, hogy 40 évi távolléte daczára is jó emlékében tartott bennünket s a magyar nyelvet el nem feledé.

Hagyjuk őket! Itthon is van elég, a mi az elméket foglalkoztatja. A fehértemplomi bankóhamisítás pöre, a hol a 10 meg 15 évi feyház oly bővíben jutott ki a jó madaraknak, — bevésződött. Istóczy és Wahrman tragikomikus párbajhistóriája, melyet e héten tárgyaltak, nem bírt tartósabb hatást kelteni. A szerény körben megtartott Szász-ünnepeley is háttérbe szorult, de sőt a „nervus rerum”, a gr. Szapary és Rothschildék közt kötött szerződés a rentekkonverzió befejezéséről sem kelhetett csak mulékony feltűnést egy másik megrendítő esemény folytán, mely gyászos újságként nyargalt végig az országon, a Kárpátoktól az Adriáig. Szatirája a sorsnak! Ő, kiknek kezében volt jog és igazság, ő a hajthatatlan, se jobbra, se balra nem tekintő, megtestesült iusticia, Majláth György — hurokba szorítva végzi tiszta életét.

A szörnyű büntetés benyomása alatt fogott a képviselőház a középiskolai törvényjavaslát részletes tárgyalásába. Móricz Páléknek nem kell görög nyelvi: a nemzet dobosának most van alkalma — dobni.

Y.

Mailáth György.

A meggyilkolt országbíró temetése a legnagyobb pompával és fényvel ment végbe. Az ország összes jelentékeny testületei, összes mágnásai, főpapjai külső jelekkel és a szív

tartozó szigeteken két független monarchia és három autonom, de a portának évi adót fizető fejedelemség volt. Az egyik független ország a Görögkirályság, melynek területe 50,123 n. szögű kilométer s lakosainak száma 1,458,000 volt, a másik a Törökszultánság, mely még akkor területére nézve felthulta Magyarországot, minthogy 370,237 n. szögű kilométert tett, de lakóinak száma kevesebb volt a Magyarországnál, amennyiben 9,792,000-re ment. Rumania, Szerbia és Montenegro, ámbár belügyeikre részve teljesen függetlenek voltak, jogilag a szultánsághoz tartoznak, mint adófizető államok. Köztük legnagyobb volt Rumania 120,923 n. szögű km. területen 4,500,000 lakossal, utána jött Szerbia 37,485 n. szögű km. területen 1,326,000 lakossal és a legkisebb volt Montenegro, melynek kiterjedése csak 4424 n. szögű, lakosainak száma pedig 120,000-re ment.

A berlini congressus a szan-szefanói békével megegyezett annyiban, hogy a 26, 34 és 43 §§-ok szerint a három fejedelemség függetlenségét proclamálta s mindeniket némi területtel növelte; azonban a berlini congressus Szerbiának és Montenegrónak valamivel kevesebb terület-nagybroadást engedélyez, mint ami a szan-szefanói békében ki volt tűzve. A congressusi okmány 45. §. a szerint Rumania visszaadja az orosz czárnak Bessarabiának a Kiliaáig (Duna) terjedő déli részét, mely Oroszországtól a parisi béke által elszakasztott, helyette azonban kárpótlást kapja a nagyobb és népesebb Dobruzsát. Szerbia a 36. §. szerint kapja a zvoniki szandsák azon részét, mely a Drina jobb partján fekszik és az

belső meghatottságával rótták le részvétük adóját. A monarchia, sőt a külföld legtöbb nagyobb részéből jöttek a részvétnyilatkozatok a gyászoló és megtört családnak.

De mind e külsőségek vajmi kevés enyhülést nyujthattak azoknak, kiknek a boldogult szeretett családfeje, hivatalfőnöke, barátja volt. Majláth György halála mindenképen nagy veszteség marad a hazára.

Daczára a valóságos lázzal kifejtett rendőri nyomozásnak a tetteseket még mindig nem érthették utol, habár nyomukon vannak; tudják, hogy hárman-négyen lehettek; sejtik, hogy az elfogott huszárnak része volt a dologban; bizonyos az is, hogy a tettesek egyike egy Sponga nevű, Bereczelz benső baráti viszonyban élt ember; hogy a tettesek egyike megsebesült; de bár kétségtelen, hogy Sponga a fővárosban tartózkodik, még eddig felkutatni őt az egész mozgásba hozott rendőri apparatusnak nem sikerült. — A belügyministerium ezer forint jutalmat tűzött ki Sponga Pál kézrekerítőjének.

HELYI HIREK.

* **Majláth-requiem** lesz kedden délelőtti 10 órakor a helybeli róm.-kath. templomban.

* **Magyar szó az egyházban.** Mult számunkban említettük, hogy az itteni kath. magyarság magyar egyházi hitkönyveket tárgyában illetékes helyen lépéseket tett. A mint értesülünk mult vasárnap volt is már ott magyar hitkönyvek. Tamás Marezel minorita atya tartotta a helybeli realgymnasium kath. ifjúságnak. Már tavaly Jakobovics Ágost, mostani házelnök is tartott az említett ifjúságnak magyar egyházi beszédeket, de a szószékéről a mult vasárnap volt a legelső.

* **Dessewffy Izidor** a helybeli törvényszék derék bírójának s a magyar dalkör érdemes elnökének mult kedden, nevenapja előestéjén az említett lelkes kör szerenádót énekelt.

* **Nagy Endre,** Tordáról a helybeli telekönyvi hivatalhoz helyeztetett át.

* **Megfűlt.** Márius Koszta, gabonamanipuláns, tegnapi délelőtti a sztaresovantezai Kreszties-féle magtárban azzal foglalkozván, hogy a padlásról lenyúló s tüleséről szolgáló nyílason keresztül a magtárba eressze a gabonát, szerenésélenül a nyílásba botolt, lecsuszott s a lemlő gabona által eltemetett. Mire kihúzták, a szerenésélen meg volt fűlva. Az ugyanakkor elterjedt tűzi lármát e tragikus alkalomból támadt.

* **Erdélyi Jánost** a helybeli realgym. iskolaszolgáját, kit felesége azzal vádolt, hogy megakarta mérgezni s a kit ennek alapján mult hétfőn el is fogtak pénteken szabadon bocsátották. Erdélyit mindaddig és mindenhol nagyon becsületes és szelid embernek ismerték s az egész vád csak felesleges feltételekkel rögeszméjéből támadt.

* **Apagyilkos.** Több héttel ezelőtt a felsővárosi két Jovanov testvér, Ilia és Lázár kelle-

fővárossal, ez volt a carbonarik jelszava több mint félszázadon keresztül s e vágy hosszas küzdelem után meg is valósult. S a létrejött Olaszkirályság azonnal elfoglalta azon állást, mely az olasz népet mind számánál, mind műveltségénél fogva megilleti, de a melyet eddig szétdaraboltasága miatt nem nyerhetett el: t. i. belépett az európai nagyhatalmak sorába.

Ugyanazon eszmék, melyek az Apennini félszigeten oly fényes eredményt vívtak ki, képezik a mozgató erőt a Balkán félsziget népeinek XIX. századbeli eseményeiben is. De az eredmény, mely eddig mutatkozik s mely még ezután várható, az ethnographiai viszonyok miatt egészen ellenkező azzal, amit fentebb láttunk. Az eredmény t. i. az, hogy az egységes Törökbirodalom helyét több apró független állam foglalja el, melyek a lakosság csekély száma, a szellemi és anyagi műveltség alacsony foka miatt az európai politikai ügyekben csak harmadrangú szerepet játszhatnak s ezéljaikat sohasem saját erejükből, hanem mindig valamelyik nagyhatalom protecciója által érhetik el; ekként a jövőben épügy Eris almáját fogják képezni, mint az olasz kis államok a megelőző századokban. A Balkán félszigeti államalakulások által tehát a keleti kérdés nem oldatik meg, hanem ezutánra is függőben marad.

Ezeket előrebocsátva vizsgáljuk meg, hogy az 1877-iki orosz-török háborút befejező szan-szefanói béke és az ezt követő 1878-iki berlini congressus milyen módosításokat hozott létre a félsziget politikai térképén.

1878 előtt az egész félszigeten s a hozzá-

nél többet öntöttek fel a garatra s ilyen állapotban hazaérve veszekedni kezdtek apjokkal, az öreg Jőezával: végre tottelegességre kerülvén a dolog Ilia, az ifjabbik, fejszét ragadott és apját föbe ütötte. Az öregember összerogyott, de csakhamar ismét fölkel, lázadó fiait megintette, majd ágyba feküdt, a melyet azonban élve el nem hagyott már, mert f. h. 2-án a kapott sérülés folytán meghalt. A tettesek rejtgetni akarták tettüket, de a rendőség nyomára jött, elfogta őket s a törvényszéknek átadta.

* **Tánczvizalom elhalasztása.** A helybeli Weifert-féle sörház vendégeinek városunkban az idén tagadhatatlanul legtöbb kedvők s nyilván legkevesebb bajok van. Egy farsangi bál, több bűjti igen vig krautzupát tartottak s tegnapra ismét zártkörű tánczvizalmat szándékoztak aranzsirozni, a mely ezuttal azonban elhalasztatott. Reméljük, hogy később, mégis megrendezik s akkor Terspsichore koszorúja az idén kétségkívül a Weifert jovialis vendégkoszorúját illeti meg.

* **A népkert**et nagyban szépitik, hogy a tavasz kedvvel vonulhasson be. De az úrfi mind-egyre késik s megésik, hogy a frissen fénymázolt padok még hópárnát kapnak.

A VIDÉKRŐL.

Megrendítő öngyilkosságról értesítenek Zimonyból. Weinrichter Antal ottani jómódu kereskedőn nem rég az üldözötési mánia jelei mutatkoztak. Családja szigorúan felügyelt rá. De a mint f. h. 3-án fiatal nejevel és két gyermekével a közeli Bezsaniára ment s ott a kocsmába betértek, W. megpillantott egy az asztalon fekvő pisztolyt, észrevétlen magához vette, valami ürügy alatt kiment az udvarra és a pisztolylyal agyonlőtte magát. A mint halljuk, a családnek városunkban is vannak rokonai.

Fehértemplomról írják lapunknak, hogy a mult számunkban jelzett műkedvelői színi előadás minden ízében sikerült és osztatlan tetszést aratott. Ez volt Fehértemplomon az első magyar műkedvelői előadás s valóban méltánylást érdemel Fehértemplomnak nagyobbrészt német ajku lakosága, hogy e magyar előadást oly szép számmal látogatta. A német férfi dal-gyesület helyiségében folyt le s e körülmény az ottani magyar és német lakosság szép egyetértéséről tanuskodik. Színe került: 1.) Már alszik (a Városteremben ez. vigjáték helyett, mely elmaradt) vigjáték 1 felv. melyben Dr. Csengeri János és neje meg Vajda Károly játszottak. Az élénk és jókedvű előadás méltó volt ez eleven kis vigjátékhoz. A közönség nem is volt fukar a tapsban. 2.) Apró félreértések, vigjáték 1 felv. Játszották: Dr. Csengeri, Stefezius k. a. Tornya Endre, Pécska Miklós, Udvardi Sándor, Szöllösi István, Járóssy k. a. Klestinszky Dezső. Ezek közt leginkább Udvardi excellált a szakács komikus szerepében, de mindannyian derekasan megállták helyüket. Városzerte a legjobb hangulat uralkodik a darabok sikerére nézve, s a műkedvelők azon vannak, hogy mentül előbb ismételve előadást rendezzenek. A Társas-kör, melynek kebeléből e mozgalom kiindult, valóban maradandó érdemeket szerez magának s ezt nagyrészt azon férfiaknak köszöni, kik jelenleg élén állanak. Elmondhatjuk: „Fehértemplom nem volt, hanem lesz!” — — —

egész Nisi szandsákok. Montenegro a. 29. § értelmében Antivarit és partvidékét, továbbá Podgoriczát és Niksieset veszi birtokába.

A congressusi okmány a területnövekedéseket nem négyzetmérték, hanem topographiai határok szerint jelölte meg. Minthogy a helyszíni határigazítások csak később történtek meg, a statisztikusok eleinte úgy segítettek magukon, hogy a kapcsoló területeket hozzávetőleg térképek segítségével számították ki; itt azonban az volt a baj, hogy a nagyobb méretű katonai térképek hiányában megkellett elégedni a kis méretű Kiepert-féle térképpel (1:1,500,000), minek következtében a számításban sok tévedés történt. Ez az oka annak, hogy a Balkán félsziget országairól, ami a kiterjedést illeti, oly eltérő adatokkal találkozunk. Épenily megbízhatatlanok s ingadozóak voltak a népszámlálási adatok is.

A congressus óta lefolyt 4-év alatt a határok helyszíni megállapítottak, több helyen, mint p. o. Bosnia, Bulgaria és Rumanianban népszámlálások történtek, a statisztikai kimutatásokba becsuszott nagyobb hibák lehetőleg a hely színéről szerzett hivatalos adatok alapján kijavítottak; megjelent továbbá Strelbitsky tábornoknak az európai államok területéről írott jeles munkája is. Ha ezekhez hozzávesszük Behm és Wagnernek 1882. kiadott „Die Bevölkerung der Erde“ cz. művében kimutatott s a Strelbitskyvel többnyire megegyező számítását: lehetségessé válik, habár nem teljesen kielégítő, de az eddigieknél mindenestre alaposabb s a valóságnak inkább megfelelő adatokat nyernünk. (folytatása köv.)

UJDONSÁGOK.

(Arany János szobrára) eddig összesen közel 38000 frt. gyűlt be.

(Katona József ünnepély.) Hazánk legnagyobb drámaírója iránt kegyeletes kötelességet ró le szülővárosa Keeskemét, midőn e hó 16-án a költő szülőházát emléktáblával jelöli meg s ez alkalommal ünnepélyt rendez ott. Az ünnepély a költő halálának évfordulójára tüzelt ki, s tudvalevőleg 50 aranyas pályázat is volt hirtelve egy ódára, mely a halhatatlan költő érdemeit feljűtsa a vendégek emlékeztetésében. A pályadíjat Csengeri János ódája nyerte el.

(Dr. Csengeri János), lapunk munkatársa, jelles fiatal philologus és költő, a tegnap közzétett eredmény szerint elnyerte a Katona-emlékdíj pályadíját. Szívünkkel gratulálunk neki a kitüntető szép sikerhez!

(Könyv-és csángókról.) Benedek Elek, ki a hazatelepítő bizottsággal járt a Bukovinában, hírlapírói kötelességének buzgó teljesítése mellett, elengedő időt talált az ottani viszonyok alapos tanulmányozására és a csángó népdalok gyűjtésére. Most tanulmányairól és gyűjtéséről egy könyvet szándékozik sajtó alá rendezni, mely bizonyosan nagy érdeklődést fog kelteni a közönségben.

(Csángó-ipar kiállítás Budapesten.) Odescalchy herceg Bukovinából egy egész kocsiszebbnél szebb ipari cikkeket hozott haza, melyeket Budapesten a „Nemzeti szálloda“-ban fog közszemlére kiállítani és azután véreink javára eladni. Ez iparcikkék között igen érdekes tárgyak vannak: kendők, asztalterítők, lepedők, vánkoscibák; szőnyegek stb.

(Szászok ünnepe Erdélyben.) Pünkösdi napjain az erdélyi szászok nagy ünnepélyességeket fognak rendezni Nagy-Szebenben a szászok bevándorlásának emlékére. Nagy történelmi díszmenetet is szándékoznak összeállítani, mely Nagy-Szebenből a közeli erdőbe vonul, ahol aztán öregegyre átadják magukat a népünnep vigalmainak. Egy szóval lesz hét vármegyére szóló díridő, melyen meg fogják mutatni, hogy mennyire szomorok odnak azon, hogy ők — ide bevándoroltak. Szegény elnyomottak!

(Joachim válópere.) A Joachim művészpár való perét a napokban döntik el Berlinben. A per a vádlott nő előnyére fog eldőlni. Legalább az a tény, hogy a művésznőnek az ugynevezett tisztító esküt engedik letenni, azt mutatja, hogy a per kedvező kimenetelű lesz. Arra kell megesküdnie, hogy a házassági hitseget nem szegte meg. Az eskü a művésznőt ünnepélyesen ártatlannak fogja nyilvánítani.

IRODALOM.

A Budapesti Szemle áprilisi füzeté a megszokott kitérő tartalommal és pontossággal megjelent. Tartalmából kiemeljük: Pálffy Albert beszélyét „a Grófné betegsége“ a Kossuth Lajos emlékiratairól szóló cikket, Pulszki Ferencz vizsgáló emlékeztetéseit, Dalmady és Vargha költeményeit. Kiválóan érdekes pedig, a mit Gyulai Pál ír a „Toldi szerelmé“ egy kihagyott versszakáról.

Gyulai az akadémiai ülések előtt mindig beszokott nézni Aranyhoz. Egy ily alkalommal költő barátja asztalán meg pillant egy Margitszigetről szóló nyomtatványt, melynek üres lapjára írónnal néhány versor volt írva. Fölveszi, elolvassa, s reá ismer, hogy az a Toldi szerelméből kihagyott versszak. Rögön ostrom alá vette a költőt, a ki látva, hogy nem tud szabadulni, elmondta hogy nyaranként a Margitszigeten lakván mindig hálával telt el József főherceg iránt, a ki e szigetet a főváros díszére s a szenvedő emberiség javára egész tündérkertté varázsolta át. Iránta meg azonkívül is különösen sok gyengéd szívességet tanúsított, észrevétlen, gyengéden, minden föltűnés nélkül.

Mikor tehát Toldi szerelmét írta, s ahhoz a jelenethez jutott, a melynek a Margitsziget a színhelye, beleszóta azt a versszakot, a melylyel háláját akarja a nemes főherceg iránt kifejezni. „De, — mondá — kihagytam mind az első, mind a második kiadásból, ne hogy hízelgőnek gúnyoljanak vagy valami olyat sejtessenek, a minek semmi alapja nincs.

A versszak oda való, a mikor Toldi Piroska sírjára borulva fogadást tesz, hogy szíve soha asszonyt nem fog ismerni. És

„Fejranta tövestül négy fiatal fűzet:
Ezek árnyékolják az apáca szűzet.“

Erre következnek a kihagyott vers, a mely így hangzik:

„A négy fűz elárvult sarjai tán élnek
Ma is, oltalmában fejedelmi személynék,
Ki, hogy e szép sziget rászálla idővel,
Beszövé nagy multját virányos jövővel,
S hagyta, hogy a környék aggfülemiléje
Éneke utoljárt ott elzengésélje,
Azután hallgatva ott várja halálát, —
De kövessük Toldit és a rege szálát.“

Jellemző a költő egyenes, igaz lelkére, hogy e sorokat már hízelgésnek vélte és magas szemlére, hogy mily nemes alakot talált arra, hogy háláját egy „fejedelmi személy“ iránt kimutatlassa. Az aggfülemile dala elnémult már, hízelgőnek a szabad természet dalnokát nem mondhatja senki, hogy elhunytá után e sorok napvilágot láttak!

Uj zeneművek. Táborszki és Parsch zeneműkereskedésében Budapestre megjelentek: 12 kedvelt magyar népdal. 1. Volt szeretőm. 2. Lekaszáltak már a rétet. 3. Felleg borul az erdőre. 4. Kiderült az ég felettem. 5. Nézek, nézek. 6. Rászállott a vabgalamb a kalászra. 7. Nincsen annyi tenger csillag. 8. Ha bemegegyek, ha bemegegyek. 9. Kétszer nyílik az akácfa virága. 10. Zsindelyezik a kaszárnya tetejét. 11. Keserű a borostyánfa levele. 12. Barna legény elbujdosott. Énekhangra zongorakísérettel átírta Varga József. Ára 1 frt.

Kapható Wittigschlager Károly papir- és könykereskedésében Pancsován.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

A helybeli kir. törvényszék folyó hó 4-én tárgyalta Koller Károly volt pancsovai postai segédtszert és Singer Lipót volt debeljácsi postamester elleni hivatali sikkasztások miatti büntetőügyeit. A tanácsban részt vettek Dessewffy Izidor, kir. törvényszéki bíró, mint tanácselnök, Stokka József és Róth Gergely, törvényszéki bírák. A kir. ügyészség részéről jelen volt: Csiky József, kir. ügyész. A magyar királyi posta kincstár képviselőjében megjelent: Schopf Kálmán m. kir. posta felügyelő Temešvárot. Singer Lipót védője, Zombory László ügyvéd volt.

1. Koller Károly elleni büntetőügyben, vádlott a terhére rótt hivatali sikkasztás büntetettének: 767 frt. kr. hivatali pénznek, még pedig: 676. frt. 13 kr. postatalványi összeg, 77 frt. 56 kt. levélbélyegpénz, és 13 frt. 50 kr. trieszti sorjegy eladásiösszegnek elikkasztását beismeri.

Vádlott nem tudja indokolni, hogy mi vitte tette elkövetésére; azt adja elő, hogy kiguszgált állását akarván itt hagyni, ezen összeggel más állást szándékozott keresni. Azonkérdésre, hogy hova tette az elikkasztott pénzt előadja hogy félemében a Dunába dobta, a még nála Belgrádba való szökése alkalmával megvolt

500 frt. Védelmére semmi egyéb érdemlegest nem hoz fel.

A kir. ügyész vádlott beismerő vallomása alapján indítványozta Koller Károlyt, a mbtkv 462. és 460 §§-ba ütköző hivatali sikkasztás büntetettében bűnösnek kimondani, a kir. tszék azonban vádlottat csak a mbtkv. 462 §. ban ütköző sikkasztás büntetettében mondotta ki bűnösnek, e miatt tekintettel a kir. ügyész által is zárindítványában felhozott azon enyhítő körülményekre: hogy fiatal, tettének erkölcsi rugóájul könyelmtűsége szolgált és hogy lazán ellenőriztetett, az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 2-évi börtönrre, és 4-évi időtartamban hivatal vesztés s politikai jogainak felfüggesztésére elítélte és a 767 frt. 19 kr. kárs a vizsgálati és rabtartási költségekben elmarasztalta.

Ezen ítélet ellen vádlott és a kir. ügyész, felebbezést jelentett be.

2. Singer Lipót, volt debeljácsi postamester, szintén az elkövetett sikkasztásokat legnagyobb részben beismerte, ennek alapján a kir. törvényszék őt — tekintettel, hogy ezáltal tettét elpalástolja — a m. btkv. 462 és 460. §§. okban körülírt sikkasztás büntetettében bűnösnek mondotta ki, s e miatt az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 2 évi fegyházra 4 évi időtartamban hivatalvesztés és politikai jogai felfüggesztésére ítélté, 1189 frt. 55 kr. kár és a vizsgálati és rabtartási költségek fizetésében elmarasztalta.

Enyhítő körülményül vétetett ezen vádlottnál, hogy havi fizetéséből megélni nem volt képes, hogy büntetlen előéleti.

Vádlott és a kir. ügyész, ezen ítélet ellen is felebbezést jelentett be.

Végtárgyalások.

Ápril hó 13-án.

1. Raczkov Giga barándai lakos ellen súlyos testi sértés büntette miatt.
2. Márkov Stefán és Szava kátyi lakosok ellen súlyos testi sértés miatt.
3. Andrit Vlada és 5 társai volt csajkás kerületbeli lakosok elleni többrendeli lopások miatt.
4. Lonesárszki Szima oppovai lakos ellen hatósági közeg irányában elkövetett erőszak miatt.

Felelős szerkesztő: **Wigand János.**
Főmunkatárs: **Dr. Finácz Ernő.**

Kiadótulajdonosok:
Wigand János és a „Beck & Koszanics“ cég.

HIRDETÉSEK.

BECK és KOSZANICS

könyvnyomdája és könyvkötészete
PANCSOVÁN, a DOBROJEVICS, azelőtt BARICS-féle házban, Fő-piacz, 123-ik szám alatt (bemenet Lunz Alajos vaskereskedése mellett)

a legolcsóbban és legpontosabban elégít ki mindennemű ez iparágba vágó megrendeléseket, úgymint: nyomtatványokat, hirdetések, kereskedelmi formulárákat, levél-és boríték-főket, bevételi és számlakönyveket, számlákat, árjegyzékeket, állomási és piaci jegyeket, nyugtatványokat, hivatali és irodai lajstromokat, táblázatokat, meghívásokat bizonyítványokat, továbbá látogató- és címjegyeket, eljegyzési, menyegzői és halotti jelentéseket, bál- és mulatsági meghívókat, belépti jegyeket táncrendeket, étlapokat, valamint minden előforduló fényüzési tárgyakat.

5 kilo vétel mellett ingyen szállítás.

AJÁNLAT.

ISMÉT LESZÁLLÍTOTT ÁRAKON.

10 db. messinai narancs	60 kr.	1 pohár Znaimi ugorka	2-10 kr.
10 db. golyó-narancs	50 „	2 „ „ „ „	3-70 „
10 db. citrom	35 „	1 kilo Sultanina	—68 „
50 db. „ „ „ „	1-50 „	5 „ „ „ „	3-10 „
3 szelence sardina	1-—	1 „ glacé rizs	—34 „
1 liter Aixi-olaj (finom)	88 „	5 „ „ „ „	1-05 „
1 kilo malaga-szőllő	1-20 „	1 „ rangon rizs	—24 „
1 „ princess-mondola	1-60 „	5 „ „ „ „	1-50 „
1 „ rizs-keményítő	—48 „	1 tégely estragon, mustár	—55 „
1 „ tüllanglé-keményítő	—32 „	1 „ moutarde	—35 „
5 „ „ „ „	1-40 „	1 pohár Znaimi mustár	—40 „

Kávét a kávéfogyasztási-adó eltörlése miatt jelenleg 6%-kal olcsóbb. Továbbá mindennemű festék, máz, ecset, olajfesték és fűszeráru leszállított árak mellett kapható alólírtánl.

WAGNER P. A.
mészáros utca.

5 kilo vétel mellett ingyen szállítás.